

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת – משרד הבריאות בירושלים

ועדה לפי סעיף 44ב' לפקודת הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976

תאריך: 19.04.2021

לכבוד

שר הבריאות

א.נ.,

דין וחשבון לפי סעיף 44ה'

לפקודת הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976**בפני חברי הוועדה**

ד"ר אילן וסרמן - יו"ר, נציג המנהל הכללי

ד"ר ערן סגל - נציג הסתדרות הרופאים

עו"ד משה ארד - נציג היועץ המשפטי לממשלה

הקובל:

המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות

נגד

הנקבלים:

ד"ר עופרי רונן

ד"ר דניל דורוב

המלצה

1. בתאריך 07.03.2021 הגיש הקובל כתב קובלנה מתוקן (להלן: "הקובלנה") נגד הנקבלים.

2. ע"פ הקובלנה גילה הנקבל 1, מומחה ברפואת א.א.ג., חוסר יכולת במילוי תפקידו כרופא מורשה כאמור בסעיף 41(3) לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976 (להלן: "הפקודה") כאשר ביום 5.5.2017:

- א. החליט לבצע במטופלת -----, בת חמש שנים, (להלן: "----") ברונוסקופיה בעזרת ציוד שאינו מתאים לילדים למרות שהוזהר קודם לכן ע"י רופא אחר, ד"ר ברטל שהיה באותה עת כונן א.א.ג. 2. גילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף (1)41 לפקודה.
- ב. הציע חיבור מקור חמצן לדרכי הנשימה מבלי לאפשר דרך לאקספיריום ושחרור הלחץ.
- ג. לא עשה דקומפרסיה מיידית של בית החזה ע"י החדרת מחט שהייתה אמורה לקצר את זמן האנוקסיה.
3. כנגד הנקבל 2, מומחה בהרדמה, נטען כי אף הוא גילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף (1)41 לפקודה כאשר:
- א. אישר את פעולותיו של הנקבל 1 כמתואר לעיל למרות שידע כי לחץ החמצן היוצא מהברז שבקיר עומד על PSI 40-45 וכי נוכח פעולותיו של הנקבל 1 לא הייתה קיימת כל דרך לשחרור הלחץ הגבוה של החמצן בשעה שהברונכוסקופ נמצא בתוך דרכי הנשימה.
- ב. אישר ביצוע ברונוסקופיה באמצעות ציוד שאינו מתאים לילדים.
- ג. לא איבחן מיידית שמדובר בחזה אור בלחץ דבר שגרם לעיכוב בטיפול מציל חיים.
4. כבר בשלב הדיון הראשון הודיעו הנקבלים כי אין בכוונתם לנהל את התיק וכי הם נוטלים על עצמם את מלא האחריות על האירועים נשוא הקובלנה וכי בכוונתם להגיע להסדר טיעון שאכן הוצג בפני הוועדה בפניה מיום 17.03.2021 ובמהלך הדיון ביום 22.03.2021. במסגרת הסדר הטיעון תוקנה הקובלנה כנגד שני הנקבלים באופן שהושמטה ממנה ההאשמה ברשלנות חמורה.
5. ביום הדיון (22.03.2021) הודו הנקבלים במיוחס להם בכתב הקובלנה המתוקן והצדדים עתרו במשותף לוועדה להמליץ על השתתפות אמצעי משמעת של התליית רישיונם של הנקבלים לתקופה של שלושה חודשים על כל אחד מהם.
6. הקובלנה הוגשה בעקבות אירוע שבסופו נגרם ל----- נזק מוחי קשה.
7. ביום 04.05.2017 פנתה -----, בליווי הוריה, לחדר המיון בביה"ח פורייה, לאחר שיעול מתמשך בשל השתנקות לאחר אכילת פופקורן כשלושה ימים קודם לקבלתה בביה"ח.
8. בקבלתה, כך לפי הקובלנה, הייתה ----- במצב כללי טוב, ערנית, ללא נשמת אך השתעלה בתדירות גבוהה. בדיקה שנערכה ע"י רופא א.א.ג. (לרינוסקופיה עם סיב אופטי) נמצאה תקינה. על בדיקה זו עודכן הרופא הכונן ד"ר ברטל והוחלט על שמירת ----- בצום מחצות במטרה לבצע למחרת ברונוסקופיה אבחנתית.
9. ד"ר ברטל שאמור היה לבצע את הפעולה הנ"ל סירב לבצעה בנימוק שלא נמצא מכשור מתאים והציע להעביר את ----- לבית חולים אחר לצורך ביצוע הברונכוסקופיה האבחנתית.

10. בשל התנגדותו של ד"ר ברטל לביצוע הפעולה זימנה מנהלת המחלקה, ד"ר סיון גושן, את הנקבל 1 שיבצעה במקומו של ד"ר ברטל.
11. הנקבל 1 הגיע לביה"ח ולאחר בדיקה מצא כי הציוד הדרוש לטעמו קיים ולפיכך החליט לבצע את הפרוצדורה.
12. מאחר והברונכוסקופ בו החליט הנקבל 1 להשתמש, לא הציג תמונה ברורה דיה המאפשרת ראות טובה, החליט הנקבל לעשות שימוש בברונכוסקופ אבחנתי גמיש המתאים למבוגרים במקום הקודם שהתאים לילדים. יש לציין כי הברונכוסקופ הראשון היה בקוטר 2.8 מ"מ בעוד שהברונכוסקופ בו עשה הנקבל 1 שימוש בסופו של דבר, היה בקוטר של 5.5 מ"מ.
13. בעת שהנקבל 1 בחר לעשות שימוש בברונכוסקופ המיועד למבוגרים, הוזהר ע"י ד"ר ברטל כי השימוש בו עלול ליצור קושי בחמצון אך הנקבל 1 בחר להמשיך בפרוצדורה תוך שהוא מבהיר כי במקום התמחותו בוצעה פעולה אבחנתית בילדים, אפילו קטנים יותר מ-----, בעזרת ברונכוסקופ למבוגרים.
14. בבדיקה שערך הנקבל 1 מצא כי הברונכוסקופ הגמיש עובר בקלות בתוך הברונכוסקופ הקשיח ואף נותר רווח ביניהם.
15. טרם ביצוע הפעולה, הציע נקבל 1 להזרים חמצן דרך תעלת העבודה ונקבל 2 הסכים להצעה זו. יש לציין כי ד"ר ברטל הבהיר כי אין הוא מכיר אפשרות להעשרת חמצן דרך תעלת העבודה אך יחד עם זאת הוסיף כי ההצעה נשמעת סבירה.
16. בתחילת ביצוע הפעולה, ביקש הנקבל 1 מנקבל 2 לחבר את הברונכוסקופ למקור החמצן שבקיר (דרך תעלת העבודה) ונקבל 2 ביצע את שנתבקש. בשלב זה ד"ר ברטל שנוכח לא התנגד לחיבור זה.
17. נקבל 1 החל בביצוע האבנה כאמור כשר הגיע עם הברונכוסקופ לפיצולים השלישונים בשני הצדדים ולא נמצא גוף זר. עם הוצאת ה-LMA, אובחנה נפיחות בצוואר ובפנים ונמושה אמפיזמה תת עורית. כתוצאה מכך הוכנס טובוס לקנה לצורך אינטובציה כאשר בין הניסיונות לאינטובציה הונשמה ----- ידנית
18. למרות האינטובציה לא הייתה כניסת אוויר לריאות ולפיכך הוזמנו לחדר הניתוח מרדימים נוספים, כירורג ורופא ילדים אשר ביצעו החיאה שנמשכה 45 דקות.
19. בשל מצבה הקשה של ----- ומאחר שאין בביה"ח פורייה יחידה לטיפול נמרץ הועברה ----- לבית החולים רמב"ם כשהיא מורדמת ומונשמת.
20. כתוצאה מהאירוע נגרם ל----- נזק מוחי קשה.

21. טענות הקובל לאמצעי המשמעת

- א. ב"כ הקובל מבקשת לקבל את ההסדר אליו הגיעו הצדדים הואיל ולדבריו הוא מאזן בין אינטרס הציבור וזה של הנקבלים עצמם.
- ב. עיקרה של הקובלנה מתבסס על פרוצדורה שבוצעה באמצעים הלא מתאימים למרות שהנקבל 1 הוזהר שלא לבצע את הפעולה באותו מכשור. כאשר בנוסף לכך הוזרם חמצן בלחץ גבוה לריאות בלא כל אפשרות לניקוז החמצן והוצאתו והתוצאה הייתה Tension Pneumothorax.
- ג. כמו כן טוענת ב"כ הקובל כי הנקבלים אמורים היו לדאוג קודם להתחלת הפרוצדורה ל- Decompression מיידי של בית החזה והגבלת לחץ החמצן המוזרם לריאות. מכיוון שכך טוענת ב"כ הקובל היה עיכוב בטיפול מציל חיים.
- ד. מטרת אמצעי המשמעת היא הגנה על אינטרס הציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה (ע"א 10979/04 ד"ר ליביו אור). ומפסה"ד בעניינו של ד"ר דרסבין בע"א 5061 למדים כי מטרת אמצעי המשמעת היא להגן ולמנוע את הסכנה הנשקפת לציבור מהישנות מעשיו של הרופא הנקבל ולכך יש להוסיף גם ערכים, צרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים כמו שמירה על כבוד המקצוע ואמון הציבור במקצוע הרפואה.
- ה. הסדר הטיעון במתכונתו כפי שהובאה בפני הוועדה הושג בשל השיקולים הבאים:
1. הנקבלים הביעו חרטה כנה ואמיתית על מעשיהם.
  2. הודייתם המיידית בכתב הקובלנה והעובדות המתוארות בו ובחיסכון זמן שיפוטי יקר.
  3. בתקדימים שונים כגון בקובלנה נגד הרופאים יורם שטרן, משולם בכר וד"ר אלחנן ברוקהיימר אושר הסדר טיעון לפיו הושת על הנקבלים אמצעי משמעת של נזיפה. אותם רופאים הואשמו בכך שבמהלך אנדוסקופיה לתינוק בן כחודשיים, חובר התינוק לבלון חמצן וכתוצאה מלחץ החמצן, התנפח בית החזה במהירות אזור של צלקת קודמת נקרע ולמרות ניסיונות ההחייאה בתינוק נאלצו בסופו של דבר לקבוע את מותו.
  4. הסדר הטיעון הוא פשרה. לא הייתה כל כוונת זדון מטעם הנקבלים.
  5. הסדר הטיעון ראוי וסביר בנסיבות העניין.

22. טענות הנקבל לאמצעי המשמעת

- א. בא כח הנקבל עוה"ד לוי אף הוא עותר לקבל את ההסדר אליו הגיעו הצדדים וזאת מן הטעמים הבאים:
1. אכן יש להגן על האינטרס הציבורי אך יחד עם זאת יש גם לבחון במי המדובר. מי הרופא ומי האישיות שעומדים לדין. במסגרת זו יש לבחון את עברם של הנקבלים, תרומתם לחברה והתרומה העתידית שלהם לחברה.

2. שני הנקבלים מרגישים אשמה ומביעים חרטה על מעשיהם. הנקבלים הודו מיד וללא דיון במסכת העובדות, בכתב הקובלנה על כל מרכיביו.
3. הנקבלים מקבלים על עצמם את מלוא האחריות על מעשיהם המתוארים בפירוט בכתב הקובלנה המתוקן.
4. הפסיקה והתקדימים מצביעים על כך שמדובר בהסדר ראוי וסביר שאינו חורג מאמצעי משמעת שהושתו על נקבלים אחרים בנסיבות דומות או בחומרה דומה של מעשים.
5. לבסוף המציא ב"כ הנקבל מכתבי הערכה שקיבלו הנקבלים מגורמים שונים המצביעים על מקצועיותם, נחישותם יכולותיהם ומסירותם לחולים.
- כישלונם של הנקבלים הינו כשל חד פעמי שאינו מאפיין אותם והם נושאים אותו על כתפיהם תוך קבלת מלוא האחריות על מעשיהם.
6. נסיבות המקרה מיוחדות. המדובר במקרה של "ליקוי מאורות" מה שנראה היום כדבר ברור, לא היה ברור כלל ועיקר בזמן אמת ויש לדעת כי רק לאחר למעלה מ-24 שעות מתום האירוע המצער ניתן היה להבין את שקרה באמת.
7. מאז האירוע חלפו כ-4 שנים.

23. המלצת הוועדה

לאחר שחברי הוועדה שמעו את טיעוני הצדדים לאמצעי המשמעת שיש להמליץ עליהם, הגיעו למסקנה כי יש לקבל את הסדר הטיעון וזאת גם בשל העובדה כי יש מגמה לקבל הסדרי טיעון ולתת להם תוקף, כמפורט בפסק דינו של ביהמ"ש העליון בע"מ 4542/97 שם נקבע כי אין זה ראוי שביהמ"ש יסטה מהסדר טיעון אלא במקרה בו סוטה הסדר הטיעון באופן משמעותי מהאמצעים הראויים במקרה הנדון.

באשר לאמצעי המשמעת הראוי אנו סבורים כי :

- א. אכן פעלו הנקבלים באופן המצביע על חוסר יכולת במילוי תפקידם בכך שעשו שימוש במכשור שאינו מתאים לפרוצדורה הנדרשת וכי בנוסף לכך חיברו את המכשור לזרם החמצן היוצא מברז שבקיר כאשר הלחץ גבוה ביותר והוא זה שגרם לחזה אויר בלחץ אצל -----.
- ב. על הנקבלים היה להיזהר זהירות יתר בשל דברי ד"ר ברטל ואזהרתו כי אין לבצע פרוצדורה מעין זו במכשור בו השתמשו הנקבלים.
- ג. כפי שלמדנו גם מהנקבלים עצמם שהודו בפרטי הקובלנה, הרי שלא זיהו מיידית את שקרה ואת האפשרות לתקן את הנזק מיידית.
- ד. יוצא איפוא כי הנקבלים אכן גילו חוסר יכולת במילוי תפקידם כרופאים מורשים כמפורט בכתב הקובלנה.
- ה. הצדדים עתרו כאמור להמליץ על התליית רישיונם של הנקבלים לתקופה של שלושה חודשים.
- ו. אין לנו ספק כי במעשיהם ומחדלם של הנקבלים, לא הייתה מחשבה פלילית ואף לא חוסר מודעות. מכאן שבנסיבות אלו של האירועים נשוא הקובלנה, אין לשים את הדגש בהמלצת הוועדה על השיקול ההרתעתי כפי שנקבע בפסה"ד בעניין מילובן.
- ז. מאז האירוע חלפו כ-4 שנים ולפיכך אנו סבורים כי יפים דברי ביהמ"ש בע"מ 5062/05 בעניין ד"ר תאופיק דיאגמה שם נקבע כי בשל חלוף הזמן יש להפחית ברמת הענישה. דברים אלה חוזרים לאורך הפסיקה לרבות בהמלצות וועדות המשמעת למיניהן

כדוגמת פרשת פרידמן בה קבע כבוד הנשיא בדימוס זיילר ז"ל כי הליכים משמעותיים יש לסיים תוך זמן קצר ולהתחילם קרוב ככל הניתן למועד האירוע נשוא הקובלנה.

ח. בנסיבות שתוארו, הן בקובלנה והן כפי שהובאו בפני הוועדה, מדובר בכשל מערכתי כשהנקבלים הם חלק מאותה מערכת. כך לדוגמה ד"ר ברטל שהתריע מפני השימוש במכשור הלא נכון נוכח במהלך הביצוע ולא ניסה למנוע אותו.

ט. מנהלת המחלקה ד"ר סיוון אף היא אישרה את ביצוע הפרוצדורה אף שד"ר ברטל הודיע כי אין מכשור מתאים וכי עדיף להעביר את ----- לבי"ח אחר.

י. הכירורג שהתייצב יחד עם רופאים אחרים לעזור בהחייאה לא השתמש במחט כדי לנקז את האויר מהריאות דבר שהיה יכול לקצר בהרבה את הזמן אלא המתין לנקז דבר שחייב המתנה ארוכה ודרמטית.

יא. לנוכח כל אלה ובמיוחד נוכח הודאת הנקבלים בעובדות נשוא הקובלנה ובעבירה אותה עברו וכן נוכח האחריות אותה נטלו על עצמם בלא לנהל דיון מיותר, וכן לנוכח מכתבי ההערכה שקיבלו הנקבלים והמעידים על רופאים מקצועיים, אכפתיים ומסורים אשר נושאים על כתפיהם את האשמה הנוראית על התוצאה החמורה של מעשיהם, אנו ממליצים לקבל את הסדר הטיעון ולאמצו.

עו"ד משה ארד – חבר,

ד"ר ערן סגל - חבר

ד"ר אילן וסרמן - יו"ר,